

logisch gebied, van de ademhalings- zowel als van de spijsverteringsorganen vele patiënten met een grote verscheidenheid van medicijnen werden bedeed. Hoe vaak heb ik niet kunnen constateren dat aan personen met een lichte griep, gepaard met hoofdpijn, neusverkoudheid, wat hoesten, spierpijnen enz., 3, soms 4 medicijnen werden voorgeschreven; gorgel-drink, neusdruppels (en dan vaak in paraffine), hoestdrink, tabletten, een of ander salicylderivaat, maar ook sulfapreparaten, smeersels en zetpillen. Sommige patiënten uitten zelf hun verwondering; de stereotype vraag was dan: „dokter, is dat nu nodig?”

Ik ben ervan overtuigd, dat men met al die medicijnen meer kwaad dan goed doet; ook worden er mijns inziens te vlug sulfapreparaten en penicilline-injecties gegeven bij een enkele furunkel, huidinfectie, lichte bronchitis zonder koorts, angina. Het gevolg zal dan toch stellig zijn dat resistentie tegen sulfonamiden en antibiotica veel vroeger zal ontstaan dan anders. Ook merk ik dat meermalen sulfatabletten lange tijd achtereen, soms wekenlang, worden gegeven in doses van 1-2 g per dag, in plaats van een korte kuur met flinke begin-dosis.

Vooraf onder jongere artsen heerst genoemd euvel. Gelukkig zijn er onder deze nog enkele die in voorkomende gevallen slechts een enkel of geen medicijn voorschrijven of zich bepalen tot het advies „aspirine en bedrust”, bv. bij lichte griep.

Een andere niet onbelangrijke zijde van dit vraagstuk lijkt mij tevens het feit dat het budget der ziekenfondsen onnodig zwaar wordt belast wat de apotheekkosten betreft; het zou wel eens van belang kunnen zijn, te vernemen met welk percentage dit bedrag per lid per jaar is toegenomen.

Literatuur: ¹L. B. W. JONGKEES (1955) *N.T.v.G.* **99**, 3102.

Hattem, 26 oktober 1955

S. R. VELLENGA

PROPHYLAXIS VAN POLYARTHRITIS RHEUMATICA ACUTA

Het referaat¹ over bovengenoemd onderwerp bevat een conclusie waarmede ik het niet eens ben. Het aangehaalde „editorial”² wil in antwoord op het artikel van STOLLERMAN c.s.³ waarschuwen tegen een al te optimistische beoordeling van frequentie en ernst der bij toediening van benzathine-penicilline-G zich ontwikkelende overgevoeligheidsreacties, maar komt zeker niet tot de conclusie, dat prophylaxis met sulfapreparaten onschuldiger is, d.w.z. minder toxische reacties geeft.

In Nederland heeft de sulfaprophylaxis bij acuut reuma eigenlijk nooit voldoende ingang kunnen vinden en is zij altijd op zeer grote weerstand gestuit, omdat men zo met nadruk (en m.i. wel eens op overdreven wijze) was gewaarschuwd (o.a. door MEYLER) voor de mogelijkheid van ernstige overgevoeligheidsreacties bij langdurige toediening van sulfa-verbindingen.

Ik ben het dus niet eens met de conclusie van de referent. Mijn grootste bezwaar geldt echter het feit, dat in genoemd referaat in het geheel niet uitkomt, dat de laatste alinea de mening van de referent weergeeft, en niet in een der twee genoemde artikelen neergelegde conclusies.

Literatuur: ¹*N.T.v.G.* (1955) **99**, 3219. ²*New Engl. J. Med.* (1955) **252**, 824. ³G. H. STOLLERMAN e.a. (1955) *New Engl. J. Med.* **252**, 787.

Rotterdam, 27 oktober 1955

P. VAN DER MEER

De laatste zinsnede van bedoeld referaat behelst commentaar van de referent en is daarom als een afzonderlijke alinea gezet. Het zou inderdaad duidelijker zijn geweest als bovendien achter „derhalve” de woorden „volgens referent” waren ingelast.

REDACTIE